



ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

Motivational factors Affecting Professional Teachers in Basic Education Schools of  
Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices

ศรัณยู ศิริเจริญธรรม พรสวรรค์ ศิริศานันท์  
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี 2) ศึกษาระดับความเป็นครูมืออาชีพของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับความเป็นครูมืออาชีพของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี 4) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 324 คน ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ จำนวน 64 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .31 ถึง .86 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเป็นครูมืออาชีพ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .56 ถึง .86 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ( $r_{xy}$ ) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ( $R_{y,1,2,k}$ )

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ระดับความเป็นครูมืออาชีพของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) สมการพยากรณ์ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เรียงตามลำดับความสำคัญประกอบด้วย การยอมรับของสังคม ( $X_7$ ) ลักษณะงาน ( $X_5$ ) และความก้าวหน้าในงาน ( $X_6$ ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .74 สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ได้ร้อยละ 55 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการในการพยากรณ์ หรือสมการถดถอย ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน  $\hat{Y} = 1.47 + .31X_7 + .19X_5 + .16X_6$  และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน  $\hat{Z} = .35ZX_7 + .25ZX_5 + .20ZX_6$

คำสำคัญ : ปัจจัยจูงใจ ครูมืออาชีพ จันทบุรี



### Abstract

The purposes of this research were to study 1) the level of motivational factors affecting professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices, 2) the level of professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices, 3) the relation between the motivational factors and professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices, and 4) the regression equation of motivational factors affecting professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices. The samples consisted of 324 teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices in the academic year of 2012. The research instrument was a five-rating scale questionnaire with two parts. The first part of the questionnaire was about the level of motivational factors affecting professional teachers containing 64 items with the IOC validity level of 0.60-1.00, and the discrimination level of .31-.86, and the reliability level of .98. The second part of the questionnaire was about the level of professional teachers containing 30 questions with the IOC validity level of 0.60-1.00, the discrimination level of .56-.86, and the reliability level of .97. The questionnaire itself showed the reliability level of .99. The descriptive statistics were percentage, mean ( $\bar{X}$ ), standard deviation (S.D.), the Pearson's Correlation Coefficient ( $r_{xy}$ ), and Multiple Regression Analysis ( $R_{y,1,2,k}$ )

The results of the study were as follows : 1) motivational factors affecting professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices were at the high level. 2) The level of professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices were at the high level. 3) The relation between motivational factors and professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices were positively and relatively correlated with, showing the statistical significance at the .01 level. 4) The regression equation of motivational factors affecting professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices showed the aspects of acceptance of society ( $X_7$ ) job description ( $X_5$ ) and progress of work ( $X_6$ ) with the multiple correlation co-efficient level of .74, The result could show the 55 percent of the prediction Power towards the professional teachers in Basic Education Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Offices. There was statistically significant relation at .01 level and the result could create prediction equation or regression equation as follows : raw score prediction equation result of  $\hat{Y} = 1.47 + .31X_7 + .19X_5 + .16X_6$  and standard score prediction equation result of  $\hat{Z} = .35ZX_7 + .25ZX_5 + .20ZX_6$

**Keywords :** Motivation factors Professional teachers Chanthaburi



## บทนำ

ในโลกยุคใหม่ ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ครูต้องมีบทบาทหน้าที่ซับซ้อนขึ้น มีความรู้ ประสบการณ์ และก้าวหน้าสถานการณ์โลก เป็นผู้มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ สามารถจัดระบบการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาครูในอนาคตจึงต้องมีมาตรฐานคุณภาพในระดับครูมืออาชีพ ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในระดับสูง ดังนั้นครูจะต้องเตรียมพร้อมสำหรับสังคมยุคใหม่ ที่จะปรับเปลี่ยนไปทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยเชื่อว่าครูในปัจจุบันและอนาคตจะต้องมีคุณลักษณะโดดเด่น ดี เก่ง ทันโลกและเป็นครูมืออาชีพ (โณทัย อุดมบุญญาภภาพ, 2552) ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญ เป็นตัวร่วมเชื่อมโยงกับทุกปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ชุมชน ระหว่างกลุ่มครูด้วยกันและที่สำคัญที่สุดคือ ผู้เรียน ครูเป็นเสมือนกุญแจสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้ศักยภาพและมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2552)

จากรายงานการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ประสิทธิภาพการใช้ครูของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ (2542) พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของครู มีประเด็นบ่งชี้การต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ได้แก่ เงินเดือนไม่พอ การขาดโอกาสที่ก้าวหน้า การไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมและความปลอดภัยในชีวิต กรณีพื้นที่เสี่ยงภัย และทุรกันดาร จากผลการประเมินดังกล่าวทำให้เห็นว่า สถานภาพของวิชาชีพครูกำลังเสื่อมถอยลงไปทุกที การทำงานของแต่ละบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้แต่ละคนทำงาน ผลงานจะดี มีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) สมยศ นาวิการ (2549) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ 1) สถานที่ทำงาน เพราะส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานที่ทำงานมากกว่าที่บ้านของตนเอง 2) นโยบายขององค์การจะต้องมีความชัดเจน นโยบายที่ดีจะส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ 3) ผลตอบแทน มีความสำคัญต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน 4) การบังคับบัญชา มีความชัดเจนในการสั่งงานจะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน 5) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ในการทำงานที่ดีย่อมเป็นหน่วยงานที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม 6) ลักษณะของงาน การที่พนักงานได้ทำงานตรงกับความสามารถของตน ย่อมมีผลทำให้พนักงานมีความกระตือรือร้นและภาคภูมิใจเมื่อปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย 7) การเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น องค์การที่มีการให้โอกาสความก้าวหน้ามากกว่าหน่วยงานอื่นๆ ย่อมเป็นที่สนใจและจูงใจในการเข้าร่วมทำงาน และอยู่กับองค์การเป็นเวลานาน 8) ความก้าวหน้าในงาน องค์การที่มีการส่งเสริมให้พนักงานได้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น จะทำให้มีความรู้สึกว่าองค์การได้ดูแลเป็นอย่างดี ทำให้ตอบแทนองค์การด้วยการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

การที่จะปฏิรูปการศึกษาของไทยนั้น ครูเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทุกระดับชั้น การที่จะพัฒนาครูนั้นประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่างดังที่กล่าวมาข้างต้น โดยในแต่ละปัจจัยเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้ครูเกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูที่ดี มีความเป็นมืออาชีพ ทั้งนี้หากมีการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับครูผู้สอนเพื่อการพัฒนาและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น น่าจะส่งผลให้ครูเกิดการพัฒนา อันจะส่งผลต่อเนื่องไปยังคุณภาพของผู้เรียน และสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย บริบทของการทำงาน นโยบายขององค์การ ผลตอบแทน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ลักษณะงาน ความก้าวหน้าในงาน และการยอมรับของสังคม เพื่อให้ทราบถึงระดับปัจจัยจูงใจในแต่ละปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน พร้อมทั้งส่งผลทำให้ครูเกิดการพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี และเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เหนือกว่าสถานศึกษาต่อไป

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

## วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 2 ตอน ดังนี้



ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 64 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

## 2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตำรา เอกสาร บทความ และงานการวิจัย เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาขอคำแนะนำ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ จำนวน 64 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .31 ถึง .86 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับ ความเป็นครูมืออาชีพ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .56 ถึง .86 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99

## ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การยอมรับของสังคม ความก้าวหน้าในงานความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน นโยบายขององค์การบริหารของการทำงาน ลักษณะงาน และผลตอบแทน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิบัติตน การปฏิบัติงาน ความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวก ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เรียงตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการยอมรับของสังคม ( $X_7$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.679 ความก้าวหน้าในงาน ( $X_6$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.670 ลักษณะงาน ( $X_5$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.659 นโยบายขององค์การ ( $X_2$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .607 ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ( $X_4$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .599 ผลตอบแทน ( $X_3$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .571 และบริบทของการทำงาน ( $X_1$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .500 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยสมการพยากรณ์ เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มี 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ ได้แก่ การยอมรับของสังคม ลักษณะงานและความก้าวหน้าในงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .73 หมายถึง ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม ลักษณะงานและความก้าวหน้าในงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ได้ร้อยละ 54 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี และได้สมการในการพยากรณ์หรือสมการถดถอย ดังนี้

สมการพยากรณ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= a_1 + b_7X_7 + b_5X_5 + b_6X_6 \\ &= 1.47 + .31X_7 + .19X_5 + .16X_6\end{aligned}$$

สมการพยากรณ์ถดถอย ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\begin{aligned}\hat{Z} &= \beta ZX_7 + \beta ZX_5 + \beta ZX_6 \\ &= .35ZX_7 + .25ZX_5 + .20ZX_6\end{aligned}$$



## สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การยอมรับของสังคม ความก้าวหน้าในงานความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน นโยบายขององค์การบริหารของการทำงานลักษณะงานและผลตอบแทน ตามลำดับ ทั้งนี้ปัจจัยจูงใจที่น่าสนใจที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การยอมรับของสังคม ความก้าวหน้าในงานความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน น่าจะเป็นเพราะว่าการได้รับการยอมรับในความสามารถจากผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะทำให้ครูรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เป็นแรงผลักดัน ทำให้ครูเกิดแรงจูงใจในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อพัฒนางานเป็นไปตามแนวความคิดของ สมาคมสถาบันการศึกษาการธนาคารและการเงินไทย (2546) ที่กล่าวว่า คนเราต้องการได้รับการยกย่องชมเชย ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะอยู่ในฐานะใดและดำรงตำแหน่งใดสำหรับความก้าวหน้าในงานนั้น เป็นโอกาสที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทำให้ครูรู้สึกมั่นคงในงาน มีความเจริญก้าวหน้าตรงกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานจะเพิ่มขึ้นถ้าระบบงานให้โอกาสหรือจัดการพัฒนาความสามารถของบุคลากร สำหรับความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานนั้น การทำงานที่มีผู้ร่วมงานที่ดี ย่อมทำให้เกิดความร่วมมือกันในการทำงาน มีการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งจะช่วยเหลือ ส่งเสริมให้โรงเรียนบรรลุสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่ต้องการให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ครูแต่ละคนหรือแต่ละทีมในโรงเรียนจึงควรทำงานให้สอดคล้องและส่งเสริมกันแบบมืออาชีพ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิบัติตน การปฏิบัติงานความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะครูมองเห็นว่าครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ในด้านการปฏิบัติตนทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม อุทิศเวลาให้กับการทำงานอย่างเต็มที่ เป็นไปตามแนวความคิดของ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ (2553) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีความรักและเมตตาต่อศิษย์ เสียสละ หมั่นเพียรศึกษา ปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อ

พัฒนาตนเองอยู่เสมอ สำหรับการปฏิบัติงานนั้นครูจำเป็นจะต้องมีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยมีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นแนวทางในการปฏิบัติ สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาความก้าวหน้ากรุงเทพมหานคร (2543) ที่กล่าวว่า การพัฒนางานของครูมืออาชีพควรทำอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีการวางแผนล่วงหน้า พร้อมเก็บผลงานการพัฒนาอย่างเป็นระบบ สำหรับความรู้ที่จำเป็นปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้ครูจะต้องมีการพัฒนา ประยุกต์ บูรณาการความรู้ เทคโนโลยี และสื่อต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ เป็นไปตามแนวความคิดของ ยนต์ ชุ่มจิต (2553) ที่กล่าวว่า ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการใหม่ๆ และจะต้องศึกษาหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เรียงตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการยอมรับของสังคม ความก้าวหน้าในงาน ลักษณะงาน นโยบายขององค์การ ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผลตอบแทนและบริบทของการทำงาน ตามลำดับ ทั้งนี้ปัจจัยจูงใจที่มีความสัมพันธ์ที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การยอมรับของสังคม ความก้าวหน้าในงาน และลักษณะงาน น่าจะเป็นเพราะว่า การยอมรับของสังคมมีส่วนทำให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะประพฤติและปฏิบัติ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในความสามารถของตนเอง เป็นไปตามแนวความคิดของเฮิร์ซเบอร์ก, บุสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (Herzberg, Bausners, and Snyderman, 1959 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2542) ที่กล่าวว่า การยอมรับนับถือจะแฝงอยู่กับความสำเร็จในงานสำหรับความก้าวหน้าในงานนั้น ส่งผลต่อการปฏิบัติงานครูที่ต้องการความก้าวหน้าในงาน จะต้องมีการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามแนวความคิดของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972 อ้างถึงใน ปณิศา มีจินดา, 2553) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า อันเป็นโอกาสที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จสำหรับลักษณะงานนั้น เมื่อครูได้ทำงานที่ตนเองสนใจ และถนัด พร้อมทั้งมีอิสระในการทำงาน ทำให้เกิดความพร้อมที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เป็นไปตามแนวความคิดของ สเตราส์ และเชย์เลส์ (Strauss & Sayless, 1960) ที่กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับการประสบความสำเร็จตามความนึกคิดของตนเองแล้วนั้นจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึก และปรารถนาที่จะแสดงบทบาทได้เต็มขีดความสามารถของเขามีอยู่ในชีวิต



4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยจิตใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยสมการพยากรณ์ พบว่า มี 3 ปัจจัยที่ร่วมกันส่งผลต่อการทำงานของครูได้เป็นอย่างดี คือ ด้านการยอมรับของสังคม ลักษณะงานและความก้าวหน้าในงาน 3 ปัจจัยนี้ร่วมกันส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพเพราะ การยอมรับของสังคม เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคล เป็นไปตามแนวความคิดของ มาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2542) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีหน้าที่การงานและรายได้มั่นคง และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของกลุ่มจะเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เพื่อให้ได้รับการยอมรับและชื่นชมจากบุคคลอื่น ส่วนลักษณะงานนั้นก็ปัจจัยหนึ่งในการทำงานที่จะส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการได้ทำงานในสิ่งที่ตนรัก ถนัด และสนใจ มีความท้าทาย เป็นการเสริมแรงจิตใจให้ครูได้เป็นอย่างดี เป็นไปตามแนวความคิดของ สมยศ นาวิกาน (2549) ที่กล่าวว่า การที่พนักงานได้ทำงานตรงกับลักษณะงานที่ตนเองชอบหรือถนัดย่อมมีผลทำให้พนักงานมีความกระตือรือร้นและมีความภาคภูมิใจ มีงานที่ตนรับผิดชอบบรรลุเป้าหมาย สำหรับความก้าวหน้าในงาน เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะต้องมีความเชี่ยวชาญ เพราะความก้าวหน้าในงานทำให้ครูมีความเจริญก้าวหน้า มีหน้า มีตา เป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นไปตามแนวความคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานจะเพิ่มขึ้นถ้าระบบงานให้โอกาสหรือจัดการพัฒนาความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552) ที่กล่าวว่า บางครั้งพนักงานมีความคาดหวังผล ในระยะสั้น เมื่อได้รับการเสริมแรงแล้วก็จะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีก ผู้บริหารอาจให้การเสริมแรงได้หลายอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวะแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า การได้รับความยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

## ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยจิตใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ควรนำผลการศึกษาไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังนี้

### ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยปัจจัยจิตใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม มีผลต่อความเป็นครูมืออาชีพสูงสุด ดังนั้นผู้บริหาร เพื่อนครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้มีการยกย่อง ชมเชย ให้เกียรติและยอมรับในความสามารถสำหรับครูที่ได้ทำประโยชน์ ชื่อเสียง และปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองของครู มีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับสมรรถภาพทางวิชาชีพ และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาที่กำหนดไว้

3. ผู้บริหารควรจะมีมอบหมายงานให้ตรงตามความถนัดของครู เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานที่ท้าทาย พร้อมทั้งให้อิสระ และอำนาจในการตัดสินใจโดยมีการควบคุมที่พอเหมาะ เพื่อให้การทำงานมีความหลากหลาย โดยยึดผลของการปฏิบัติงานเป็นหลัก

### ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพปัจจัยจิตใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ โดยใช้ตัวแปร คือ การยอมรับของสังคม ความก้าวหน้าในงาน และลักษณะงาน

3. ควรทำการวิจัยแบบผสม เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในด้านปัจจัยของความเป็นครูมืออาชีพที่ส่งผลต่อการยอมรับของสังคม

4. ควรศึกษารูปแบบของการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็นครูมืออาชีพ โดยใช้ปัจจัยจิตใจ



## เอกสารอ้างอิง

- โณทัย อุดมบุญญาภาพ. 2552. คุณลักษณะครูรุ่นใหม่กับการปฏิรูปหลักสูตรผลิตครูในศตวรรษ 21. เข้าถึงได้จาก : <http://images.busaramanee.multiply.multiplycontent.com> [10 มีนาคม 2555]
- ธงชัย สันติวงษ์. 2542. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราข. 2552. ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- ปณิศา มีจินดา. 2553. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ยนต์ ชุ่มจิต. 2553. วิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2542. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้ากรุงเทพมหานคร. 2543. เอกสารประกอบการอบรมครูกับเส้นทางความก้าวหน้าในยุคปฏิรูปการศึกษา. [ม.ป.ท.] : [ม.ป.พ.]
- สมยศ นาวิการ. 2549. การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ 1991.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ. (2542). งานวิจัยเอกสาร เรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สมาคมสถาบันการศึกษาการธนาคารและการเงินไทย. (2546).

- พฤติกรรมในองค์กร. กรุงเทพฯ : เอรวัฒน์การพิมพ์.
- สุชาดา สุขบำรุงศิลป์. 2553. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี. งานวิจัยปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). บันทึกผู้นำสถานสู่ฝัน. กรุงเทพฯ : โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้อัตนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551-2552. กรุงเทพฯ : เฟลิท สติติโอ .
- \_\_\_\_\_. 2555. รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก : จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ. 2553. คู่มือเส้นทางครูมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Strauss, G., & Sayless, L. 1960. Personal : The Human Problems of Management. New Jersey : Prentice - Hall.